

NKG:s verksamhetsberättelse för 2004

1. Sammenfatning af virksomheden med årets vigtigste resultater

Nordiska kemikaliegruppen (NKG) består för närvarande av representanter för kemikaliemyndigheterna i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige och har även en kontaktperson på Färöarna. NKG och dess flera projektgrupper (se punkt 7) arbetar aktivt med samordnandet och förverkligandet av nordiska ställningstaganden inför förhandlingar i internationella fora såsom EU, OECD, FN och de internationella miljökonventionerna.

En stor del av NKG:s och dess projektgruppers arbete berör dock generell reglering av kemikalier eftersom det fortfarande saknas information på ett omfattande antal kemikalier. Detta långsiktiga arbete har lett eller kommer att leda till reducerade utsläpp och minskad användning av kemikalier, samt till en ökad kunskap om kemikalier i processer och i varor. Av NKG:s projektgrupper arbetar bl.a. riskbedömnings-, riskhanterings-, miljöklassificerings-, hälsoklassificerings- och tillsynsgrupperna med detta grundläggande arbete.

Under 2004 kan man som viktiga verksamhetsområden bland annat nämna (se närmare punkt 4):

- EU:s nya kemikalielagstiftning, REACH, som är just nu på ett intensivt skede av förhandlingar och arbete för interimstrategin. Flera projektgrupper har införlivat arbete inom detta område i sina aktiviteter.
- Bekämpningsmedelsgruppen har arbetat med revidering av EU:s växtskyddsmedelsdirektiv 91/414 och den tematiska strategin för hållbar användning växtskyddsmedel. Gruppens rapporter har fått ett bra gensvar inom EU.
- NKG har medhjälpit i planeringen och finansieringen av en workshop om kvicksilver som ett inspel i EU:s kvicksilverstrategi.

2. Opfyldelse af MHP mål, aktivitet og forventet resultat

Hela kemikaliegruppens och dess projekt- och nätverksgruppers arbete fokuserar på det övergripande generationsmålet i Miljöhandlingsprogrammet. Målen är sammanställda i bifogad tabell (Bilaga 1) där olika projektens aktiviteter och resultat i förhållande till MHP har angivits. Detaljerna i de olika projektgruppernas arbete finns på NKG:s hemsida.

3. Gruppens konkrete indspil til EK-M og MR-M møder

NKG har inte gjort några konkreta inspel i dessa möten.

4. Gruppens konkreta indspel til internationale forhandlinger

- Arbetet med REACH har varit i fokus för flera arbetsgrupper. Riskbedömningsgruppens och riskhanteringsgruppens arbete har lett till nordiskt inflytande i EU:s arbetsgrupper och expertgrupper inom existerande ämnesprogrammet. Riskbedömningsgruppen (NORAP-NOIS) har även satsat på utvecklandet av "Guidance Documents within the REACH Implementation Projects" (RIP's). Som bäst håller de på med ett projekt "Elaboration of testing strategies for effects assessment" som kommer att användas som ett direkt inlägg i RIP 3-3. Tillsynsgruppen håller på med ett projekt "Analys av tillsyn enligt REACH". Produktregistergruppen ordnade en internationell workshop om produktregister med fokus på REACH i oktober 2004. Rapporten om workshopen skall läggas ut på NKG:s hemsida. NKG har involverats i arbetet om "Analys av ekonomiska konsekvenser av REACH" som uppdrag av NMR. Detta arbete har resulterat i två delrapporter som finns publicerade på hemsidan och en workshop i Bryssel med deltagare från både EU och olika europeiska myndigheter har hållits i oktober 2004. Ett pressmeddelande kom ut i anslutning till workshopen.
- Biocid- och bekämpningsmedelsgruppens arbete har delvis varit direkt inriktat mot förberedelserna till EU:s arbets- och expertgrupper. De nordiska länderna har haft gemensamma intressen som har betonats i förhandlingarna. T.ex. bekämpningsmedelsgruppen har arbetat med revidering av EU:s växtskyddsmedelsdirektiv 91/414/EEC och den tematiska strategin för hållbar användning växtskyddsmedel vilka fått ett bra gensvar i förhandlingsarbete inom EU. I detta arbete har även representanter från de baltiska länderna deltagit. Den nordiska synvinkeln har betonats även i biocidgruppens arbete inför förhandlingar beträffande biocidproduktdirektiven 98/8/EU. Biocidgruppen arbetar intensivt för en minskad användning av biocidprodukter med särskild fokus på träskyddsmedel, antifoulingmedel och desinfektionsmedel i reningsverk d.v.s. teman som varit speciellt intressanta ur nordiskt perspektiv. Dessutom strävar biocidgruppen till ett nordiskt samarbete vid utvärdering av biocidprodukter och deras godkännande inom EU.
- Hälso- och miljöklassificeringsgruppernas arbete har också varit direkt inriktat mot förhandlingar inom EU. Hälsoklassificeringsgruppen har deltagit genom diskussioner och ömsesidigt informationsutbyte och påverkat arbetet genom sina nationella representanter i arbetsgrupperna. Miljöklassificeringsgruppen har också varit direkt involverad i FN/OECD:s Global Harmonisation System for Classification and Labelling of Chemicals (GHS).
- Ozongruppens arbete med användning av haloner och alternativ till haloner för att påskynda utfasning av dem i EU genom ändring av EU:s regler och på längre sikt globalt är i avslutningsfas. I övrigt arbetar ozongruppen intensivt för en förbättrad global reglering av alla ozonnedbrytande ämnen.
- Arbetet av Nord-UTTE (nordisk koordinationsgrupp för utveckling av testmetoder för toxikologi och ekotoxikologi) försäkrar koordinering av nordiska ländernas insats i förbindelse med utvecklingen av "test guidelines" för toxikologiska och ekotoxikologiska testmetoder vid OECD, vilka sedan i mycket vid utsträckning kan föras direkt till EU:s regelverk i området. I detta arbete har flera metoder som varit högt prioriterade ur nordisk synpunkt kunnat utarbetats för slutligt godkännande av OECD. Genom Nord-UTTE har man också finansierat en uppskattad secondmenttjänst i OECD:s testmetodprogrammet under fyra månader. Ytterligare genomför Nord-UTTE andra nordiska projekt i området av mera allmänna karaktär.
- NKG har medverkat i planering och finansieringen av en workshop om kvicksilver som ett inspel i EU:s kvicksilverstrategi. Kvicksilver är ett av de allra farligaste miljögifterna. Workshopen tog plats i Bryssel den 29 mars 2004 och rapport från workshopen finns publicerad (*Workshop on Mercury - Needs for Further International Environmental Agreements*, TemaNord 2005:514). Ett förslag till kvicksilverstrategin presenterades den 28 januari 2005. Åtgärderna i strategin omfattar produktion, användning, utsläpp och avfallshantering. Totalt avvecklande av kvicksilverbruket är strategis slutliga mål.

5. Informationsverksamhet

Informationen på NKG:s hemsida om projektgruppernas verksamhet uppdateras kontinuerligt:

- Nord-UTTE (nordisk koordinationsgrupp för utveckling av testmetoder för toxikologi och ekotoxikologi) har en egen hemsida (www.nord-utte.org) som är allmänt tillgänglig.
- Databaser om klassificering och märkning har utvecklats i samarbete med ECB. Databasen N-Class som har upparbetats av Miljöfaroklassificeringsgruppen har lagts ut under hösten 2003 på Internet (<http://www.kemi.se/nclass>) och blivit tillgänglig för alla intresserade. Hälsofaroklassificeringsgruppen har arbetat med utvecklingen av databasen H-Class som innehåller all tillgänglig information om hälsoklassificering av ämnen i EU och som är nu tillgänglig på Internet (<http://prio.kemi.se/%5Fapp/hclass/>). Dessa databaser är både viktiga arbetsverktyg och gör informationen om klassificering av hälso- och miljöfarliga ämnen mera lättillgänglig. T.ex. såväl myndigheter och som industrin använder sig av N-Class databasen. Antalet användare ökar kontinuerligt och används nu ca 200 gånger per en arbetsdag.
- Produktregistergruppen har tagit fram en databas, SPIN, som innehåller information om kemikalier som ingår i produkter i de nordiska länderna. Databasen är tillgänglig för allmänheten via Internet (<http://www.spin2000.net/spin.html>) och som CD-ROM. Tillsynsgruppen har slutfört ett projekt om tvättmedel, vars resultat kommer att publiceras som en rapport på Internet. Resultaten har också publicerats nationellt i respektive myndigheters årsrapporter.
- Grupperna för riskbedömning (NORAP) och riskhantering inom EU:s existerande ämnes program har informationen på NKG:s hemsida om gruppens verksamhet

Under 2004 har följande rapporter publicerats:

- *Musk compounds in the Nordic environment*. TemaNord 2004:503 (samarbete)
- *A Nordic project regarding co-formulants in plant protection products*. TemaNord 2004:504 (Bekämpningsmedelsgruppen)
- *OECD conceptual framework for testing and assessment of endocrine disruptors as a basis for regulation of a substance with endocrine disrupting properties*. TemaNord 2004:555 (Nord-Utte)
- *Perfluorinated alkylated substances (PFAS) in the Nordic environment*. TemaNord 2004:552 (samarbete)
- *Transport and fate of polybrominated diphenyl ethers in the Baltic and Arctic regions*. TemaNord 2004:554 (samarbete)
- *Compilation of description of 50 substances in the EPER register*. TemaNord 2004: (skickat till publicering)
- *Cost of late action – the case of PCB*. TemaNord 2004:556 (samarbete)
- *The true costs of REACH*. TemaNord 2004:557 (uppdrag; finns även på franska)

Alla rapporter har publicerats i första hand som Internetpublikationer med en mindre pappersupplaga.

Publicerade broschyrer:

- *Children and chemicals*. NKG har på uppdrag av Ministerrådet tagit fram broschyren som presenterats på WHO-konferensen "4th Ministerial Conference on Environment and Health – The Future of our Children" i juni 2004.
- *SPIN Substances in preparations in the Nordic countries. A new database on the web*. I samband med broschyren publicerades också ett visitkort för information om webbadress till databasen.
- *The N-Class database. Your help in environmental hazard classification*. Broschyren gavs ut i början av 2004 för att sprida kännedom om databasen N-Class.

6. Samarbejde med andre grupper og sektorer

NKG har haft tre samarbeidsprojekt med andra NMR grupper under 2004.

- Projektgruppen för Screening av kemikalier i bruk finansieras tillsammans med Miljöövervakning och datagruppen (50% varje grupp). En screeningsundersökning av myskämnerna har avslutats, rapporten är publicerad. En screening av perfluorerade ämnen (PFAS) är också genomfört under 2003, rapporten är publicerad under 2004.
- ”Bedömning av risker som förorsakas av förekomsten av klorerade dioxiner och besläktade ämnen i fisk”. Detta projekt har finansierats av NKG, Miljö och fiskeri samt Hav- och luftgrupperna. År 2003 är slutåret för projektet, rapporten om resultaten är i slutfasen.
- PRTR (Nordisk Pollutant Release and Transfer Register)-projektet har påbörjats under året. Detta projekt finansieras under första året av NMR, och övergår sedan till samfinansiering tillsammans med Hav och luft, Miljöövervakning och data, Produkt och avfall, NMRIPP och Kemikaliegruppen.

Ytterligare har Nordiska kemikaliegruppen förmedlat Nordiska ministerrådets stöd till Baltic Environmental Forums (BEF) projekt för utveckling av kemikaliehantering i de baltiska länderna. Inom ramen för projektet BACCON 3 har ordnats seminarier och annan utbildning och informationsspridning. Ett projekt som riktar sig mot nordvästra Ryssland (BACCON-RUS starter) har satts igång under 2004.

7. Projektkatalog

NKG:s projektgrupper har haft följande pågående konkreta projekt under 2004:

- Ozongruppen: *New ozone depleting substances – uses and alternatives*
- Hälsoklassificeringsgruppen: *Uppdatering av H-Class*
- Riskbedömningsgruppen: *Elaboration of testing strategies for effects assessment*
- Nord-UTTE: *Validation av copepod reproduction test*
Participation in Phase 1B of the validation of the fish screening assay
Preparation of springtail test for the OECD test guideline programme
Participation in the OECD fish drafting group
Experimental validation of the fish partial life cycle assays
Evaluation on statistical requirements in different fish guideline proposal for detection of endocrine disrupting effects
Revision of DRP on a two generation toxicity test on fish
Enhancement of OECD TG 414
Assistance to the OECD secretariat
- Biocidgruppen: *Biocides in waste water and sewage sludge*
- Miljöklassificering: *Uppdatering av N-Class*
- Produktregistergruppen: *flera små projekt kring SPIN-databasen*
- Tillsynsgruppen: *Analys av tillsyn enligt REACH*
- Rishanteringsgruppen:
- Bekämpningsmedelsgruppen:

NKG:s projektkatalog finns på gruppens hemsida:

http://www.norden.org/miljoe/proj_kat/sk/projkat_list_projekter.asp#NKG

8. Gruppens sammensætning

Nordiska kemikaliegruppen har för närvarande tolv medlemmar

Danmark:

Lars Fock, Miljøstyrelsen

Lise Emmy Møller, Miljøstyrelsen

Finland:

Annette Ekman, Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral

Kaija Kallio-Mannila, Finlands miljöcentral

Kaarina Urrila, Social- och hälsovårdsministeriet, arbetarskyddsavdelningen

Island:

Sigurbjörg Gísladóttir, Umhverfisstofnun

Víðir Kristjánsson, Vinnueftirlit ríkisins

Norge:

Christel Benestad, Statens forurensningstillsyn

Geir Jørgensen, Statens forurensningstillsyn

Sverige:

Gudrun Wahlén, Kemikalieinspektionen

Alf Lundgren, Kemikalieinspektionen

Färöarna:

Jakob Pauli Joensen, Heilsufrøðiliga starvsstovan

Alf Lundgren var ordförande under 2003-2004 och Toini Berzins, Kemikalieinspektionen, var gruppens sekreterare.

Ordförande för 2005-2006 är Lars Fock. Sekreterare är Kati Suomalainen, Finlands miljöcentral.

9. Økonomisk redegørelse

En økonomisk redegørelse:

Den økonomiska redogörelsen finns med som bilaga 2.

Skema for totaludgifter fordelt på de 3 søjler

Se bilaga 3.

Ikke nordiske penge som er indgået i projekterne

Utöver projektkostnader som bekostas av NMR används nationella medel hos myndigheterna för finansiering av projektarbete i form t ex av personalkostnader. Summan går inte att ges i siffror men kan uppskattas som betydlig.

Samfinansiering andre sektorer, BU-puljen ol.

Under 2004 har ingen samfinansiering med andra sektorer skett.